

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ**

ул. „Козяк“ № 1
1407, София, БЪЛГАРИЯ

**SOFIA UNIVERSITY
“ST. KLIMENT OHRIDSKI”
FACULTY OF MEDICINE**

**1, Koziak Str.
1407, Sofia, BULGARIA**

Софийски университет “Св. Кл. Охридски”
Медицински факултет
София, ул. Козяк № 1,

Бз. № 362 / 02. 12. 2020г.

**ДО НАУЧНОТО ЖУРИ ЗА ПРИСЪЖДАНЕ
НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ
„ДОЦЕНТ“
КЪМ МФ НА СУ „СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“**

РЕЦЕНЗИЯ

**от
доц. д-р Искра Димитрова Такева, дм**

Ръководител на Отделение „Физикална и рехабилитационна медицина“ МБАЛ

„Лозенец“ София, ЕАД

Преподавател в Медицински факултет на СУ
„Св. Климент Охридски“

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

Област на висше образование: 7.4 Обществено здраве (Кинезитерапия)

Обявление: Конкурсът е обявен от Медицински факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ в „Държавен вестник“, бр. 67/28.07.2020 г.,

Данни за процедурата на конкурса

Нормативните изисквания относно процедурата на конкурса са спазени. Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Неврология, психиатрия, физиотерапия и рехабилитация, превантивна медицина и обществено здраве“ в Медицински факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Състават на Научното жури е определен със Заповед на Ректора № РД 38-510 / 22.10.2020 г., на основание решение на Факултетния съвет на Медицински факултет (Протокол №81 от 28.09.2020).

За участие в конкурса документи е подал един кандидат – Наталия Петрова Петрова, дп.

Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение, правилника на СУ „Св. Климент Охридски“ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СУ „Св. Климент Охридски“.

Документите на кандидата са представени последователно от № 1 до № 18 и включват приложен доказателствен материал.

Биографични данни и академично развитие на кандидата

Наталия Петрова Петрова е родена на 21.08.1974 г. Завършила е Югозападен Университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград през 1999 год. със степен бакалавър по специалност Кинезитерапия, а през 2010 година степен магистър по специалността Образователен мениджмънт.

През 2015 г. в същото учебно заведение защитава дисертационен труд на тема „Роля на кинезитерапията за подобряване качеството на живот при пациенти с ревматоиден артрит“ и придобива образователна и научна степен „Доктор“ по Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура).

От 2000 до 2016 г. е главен асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград, като не е посочен период в който е била асистент. От 2017 година до момента е хоноруван асистент в МФ на СУ.

Професионалната ѝ дейност е като кинезитерапевт от 2000 до 2016 г. във ФТЦ „Вяра, Надежда и Любов“, д-р Евелина Николова - Благоевград

Допълнителните ѝ квалификации включват техники на Бобат и работа с Деца с Даун.

Има компютърна грамотност (Microsoft office: Word, Excel и Power Point), ползва на средно и начално ниво руски и английски.

Членствата в Асоциации не са отразени.

Научно-изследователска дейност и наукометрични данни

Кандидатът е представил общ списък с автореферат на дисертационен труд, една самостоятелна монография и едно участие в ръководство, 33 публикации, 15 участия в научни форуми с публикувани резюмета и 12 участия в научни форуми. Анализът на

публикациите и участията в научни форуми не включва тези, които са свързани с дисертационния труд за присъждане на ОНС „доктор“.

Представените за участие в конкурса научни трудове са както следва:

1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на тема „Роля на кинезитерапията за подобряване качеството на живот при пациенти с ревматоиден артрит“,
2. Монографичен труд: „Ревматоиден артрит комплексен диагностичен и терапевтичен подход“
3. Публикации – 23

От представения списък с научни публикации за участие в конкурса, тази с № 16 е включена в автореферата на дисертационния труд, поради което не се рецензира. Публикация с № 18 не е с пълен текст и също не може да бъде рецензирана. От реалните публикации 15 са в периодични научни списания, а 6 в сборници – индексирани. 21 са в български специализирани медицински списания и 1 в чуждестранно списание. Разпределението на авторското участие на Наталия Петрова е както следва: първи автор в 4, втори автор в 2, трети автор в 10, следващ автор в 6.

Кандидатът е представил материалите си у нас в следната научна периодика – сп. „Физикална медицина, рехабилитация, здраве“, сп. „Превенция и рехабилитация“, сп. „Педагогика“, сп. „Физическото образование и спорта в образователната система“, сп. „Спорт и наука“, сп. „Физикална, курортна и рехабилитационна медицина“, сп. „Здраве и наука“, сп. „Кинезитерапия“. Една от публикациите е в „British journal of science, education and culture“.

Справката за цитиранията на публикациите на Наталия Петрова е подписана от директора на Централна медицинска библиотека – МУ – София – И. Митева. Съобщава се, че Наталия Петрова има 30 българска цитирания.

Изследователските интереси на кандидата, както и приносите от научно-творческата работа са отразени в приложената към документите на конкурса „Авторска справка за приносния характер на научните трудове“. Отнасят се главно за следните по-съществени етапи от научно-творческото развитие на кандидата:

Дисертационният труд на кандидата за присъждане на ОНС „доктор“ е посветен на социално-значим проблем. Ревматологичните заболявания са силно инвалидизиращи. Целта на проучването е с кинезитерапия, в съчетание с подходящата ерготерапия да се подобри качеството на живот на пациентите. За оценка на състоянието се използва кратката версия на теста за качеството на живот SF-36.

Споменава се и за някои специфични за ревматоидния артрит тестове, които обаче не са използвани в проучването. Изгответи са програми за реабилитация, като ценното е добавената ерготерапия, която особено повлиява параметрите.

Монографията е рецензирана от проф д-р Топузов, дм, дпм, който правилно я определя като предназначена за медицинските реабилитатори-ерготерапевти и кинезитерапевтите. В глава трета „Съвременно лечение на РА“ от монографията, авторката описва чисто медицинските методи на лечение, като медикаментозното лечение не би трябвало да е обект на труда и неговото предназначение. Ценна е подробно разработената методиката на кинезитерапия, приложена в различните периоди на заболяването /упражнения и комплекси/. Приносен характер има раздела Ерготерапия и Ергономия, където в детайли се разглеждат възможностите за обслужване и облекчаване живота на болните. Тези препоръки са полезни, освен за пациентите и за работещите с пациенти с ревматоиден артрит български специалисти. До голяма степен разработката при покрива дисертационния труд, като дискутира лечението, кинезитерапията, физиотерапията и ерготерапията при пациенти с РА.

Публикациите в научни списания на кандидата са в четири основни направления: ревматоидни заболявания, заболявания на опорнодвигателния апарат, в педиатрията - някои гранични състояния в юношеската възраст и изоставане в моторното развитие при кърмачета и хора с увреждания.

Основната група от разработките на х. ас. Наталия Петрова, дп, с № 19, 21, 22, 23 от списъка, са посветени на пациентите с ревматоиден артрит. Детайлно са разгледани методиките на кинезитерапия, обогатена с елементи от ерготерапия и ергономия. Част от научната проблематика касае оценката на качеството на живот на пациентите с ревматологични заболявания, като се използват стандартизиирани тестове и анкети.

Физиотерапевтични методи и кинезитерапия при заболявания на ОДА са представени в група публикации № 5, 8, 21. Използвани са съвременни техники за лечение във физиотерапевтичната практика в съчетание с кинезитерапия, като приложение на удърно-вълнова терапия, дълбоки осцилации, кинезиотейпинг и е разгледан терапевтичния ефект в различните стадии. Другата голяма група публикации № 7, 9, 10, 11, 21, 13 са свързани с приложението на кинезиотейпинг при травми и заболявания на опорно-двигателния апарат. Проучванията в тази област представляват интерес, като съвременно средство, особено в съчетание с физиотерапия и кинезитерапевтични техники.

Кинезитерапията в педиатрията е представена в публикации № 12 и №14. По отношение на кинезитерапия при деца с изоставане в моторното развитие са представени експериментални резултати от мултисензорна кинезитерапия във възрастта от 0-12 месеца. Въведена е методика за работа с децата и техните родители, като превенция при изоставане в моторното развитие. Част от методите на изследване и кинезитерапия са внедрени чрез включване в учебните програми. Опитът е начален, необходими са проучвания с по-големи групи пациенти.

Граничните състояния на здравето, телесна маса и затлъстяване се дискутират в публикации № 1, 2, 3, 4, 6, като пъrvите четири от публикациите третират проблемите на детскo-юношеското затлъстяване, което с израстването се превръща в социално значим проблем. В разработките е представен начален опит и преглед на литературните данни при използване на различни методи за диагностика, оценка и терапия на затлъстяването. Проблемът с прекомерната спортна и физическа активност като причина за наранявания в училищна възраст е разгледан в статията с №5, публикувана в сборник от материали от научна конференция. Проблемът с недозирани спортът и физическа активност, като причина за травматизъм в училищна възраст, се разглежда в статия с №5, публикувана в сборник материали от научна конференция.

Ерготерапията в комплексната кинезитерапия на хората с увреждания е разгледана в публикации № 15, 17, 22. Обръща се внимание на четирите компонента на рехабилитационния процес и значението на ерготерапията за опростяване и намаляване на сложността му.

В тази област определям и основния принос на х. ас. Наталия Петрова, дп. - обогатяване на съществуващите знания в областта на теорията и методологията на ерготерапията, като неизменна част от кинезитерапията. Ерготерапията в България е не толкова изследвана област, а всъщност е от първостепенно значение за подобряване на качеството на живот при пациентите с увреждания и инвалидност. Освен това прилагането на ерготерапия е задължително като част от другите средства на кинезитерапията и в съчетание с факторите на физикалната терапия, което е залегнало в основата на тези разработките на кандидата. Това определя приносите като научно-приложни и такива с потвърдителен характер.

Учебно-преподавателската дейност

Наталия Петрова е хонорован асистент към катедра „Неврология, психиатрия,

физиотерапия и рехабилитация, превентивна медицина и обществено здраве” От 2017 г. преподавателската ѝ дейност е на студенти по специалността „Медицинска рехабилитация и ерготерапия“ - ОКС „Бакалавър“ в Медицински факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ и обхваща – лекционни курсове, упражнения и изпити на студентите от I, II, III и IV курс по задължителните дисциплини „Ерготерапия и ергономия“, „Масаж“ и „Кинезитерапия при вътрешни болести“. От представената ми справка за учебно-преподавателската дейност на Наталия Петрова от 2017/2018 до 2019/2020 е видна обща аудиторна заетост от 690 часа.

Учебната натовареност на Наталия Петрова за последните три години е следната:

- 2017/2018 учебна година – 180,0 часа упражнения
- 2018/2019 учебна година – 60,0 часа лекции и 150,0 часа упражнения
- 2019/2020 учебна година – 165,0 часа лекции и 75,0 часа упражнения.

Проектна дейност

За периода 2008-2015 година Наталия Петрова, дп има участие в три научни проекта. „Внедряване на компютъризиран метод за измерване на болка при дразнене на дълбоки механорецептори и тестването му при здрави (тренирани и нетренирани) и пациенти“ и като академичен наставник участва в проект „Бизнес-инновационни подходи за създаване и актуализация на учебните програми за обучение на студенти по Социални дейности, Логопедия, Кинезитерапия и Спорт в съответствие с потребностите на пазара на труда“, финансирали от Фонд "Научни изследвания" - МОН и Югозападен университет "Неофит Рилски". Проектът „Изграждане и пробадия на научен комплекс за оценка на физиологични и биомеханични параметри при физическото натоварване за нуждите на кинезитерапията и спорта“ е финансиран от Министерство на образованието и науката, Европейски социален фонд - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

*Минимални изисквания по група показатели за академичната длъжност
„Доцент“*

Група показатели	Доцент	Кандидат - х. ас. Наталия Петрова, дп
A	50	50 т.
Б	-	-
В	100	100 т.
Г	200	260,5 т.
Д	50	230 т.
Е	-	-

Представените документи от х. ас. Наталия Петрова, дп отговарят на минималните национални изисквания и критериите на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Имам следните препоръки към кандидата:

В бъдеще да увеличи научната си продукция на базата на болница „Лозенец“, с което да допринесе за разширяване научно-изследователската дейност на катедрата.

Да участва в разтието на кръжочната дейност на студентите от специалността Медицинска рехабилитация и ерготерапия.

Да стимулира студентите за участие в съвместни научни разработки и публикациите им в научни списания.

В заключение:

На основание на направените от мен оценки и анализи на научната работа, учебно-преподавателската дейност и професионалното развитие на кандидата и според количествените и качествените критерии, определени от Закона за развитие на академичния състав в Република България, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за избор на Наталия Петрова Петрова за „доцент“ по 7.4 Обществено здраве (Кинезитерапия) и заемане на тази академична длъжност в Медицински факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

02.12.2020 г.

Член на научно жури и Рецензент:

(Доп. д-р Искра Такева, д.м.)